

Te voet en vliegend over de Alpen

Op eigen kracht de Alpen oversteken – een avontuur

dat jaarlijks veel bergwandelaars aantrekt – is ook voor

paragliders een grote uitdaging. Van

Garmisch-Partenkirchen naar het Gardameer, een afstand

van driehonderd kilometer en genoeg hoogtemeters om drie maal

de Everest te beklimmen... De tocht van Knödels naar Pasta Pesto

stelt aan zowel conditie als vliegskills hoge eisen.

Tekst: Peter Blokker

Foto's: Peter Blokker, Joran Dekker

Onder bergwandelaars geldt de Alpenoversteek, officieel van München naar het Gardameer, als één van de grootste en indrukwekkendste trektochten van Europa. Voor mij, als vliegend bergbeklimmer, stond een hike & fly over het machtige massief al een tijd op de planning. Informatie van gelijkgezinden die deze tocht eerder hebben gedaan was niet voorhanden. De uitdaging begon dus al met het uitzetten van een – voor klimmers en paragliders – interessante route door Duitsland, Oostenrijk en Italië. De route is zo gekozen dat er een paar fraaie bergen beklommen moeten worden, prachtige vliegsteppen worden aangedaan, en niet (gepland) gebivakkeerd hoeft te worden.

Etappe 1

Naar Duitslands hoogste

Om vijf uur in de ochtend beginnen Joran en ik aan de beklimming van de Zugspitze door het Höllental. Woeste watervallen in de Höllentalklamm, spannende klettersteigpassages en zelfs een stuk gletsjer, dat alles staat ons te wachten in ruim tweeduizend hoogtemeters.

Voor mijn hike & fly maatje Joran is dit zijn eerste echte bergbeklimming. De ongeveer tien uur durende tocht naar Duitslands hoogste Biergarten maakt van een bergwandelaar een bergbeklimmer, de diversiteit van de beklimming zet de toon voor de Alpenoversteek! We hebben prachtig weer en grandioze uitzichten – als we genieten vergeten we even hoe de twintig kilo zware rugtas ons probeert de berg in te drukken. Op de top worden we onder de voet gelopen door kabelbaantoeristen die meer recht denken te hebben op een selfie bij het topkruis... de lucht is te ijl om ruzie te maken en we begeven ons naar de berghut op de top van de Zugspitze. Het liefst vliegen we na een dorstlessende Almdüdlar direct van de technische startplaats naast het kabelbaanstation het dal in, maar dat zit er niet in. Er hangt een mistige sluier om de top en de wind is te sterk. Na het avondeten neemt de wind af tot een perfect westelijk startwindje en is het zicht een half uur goed. Tegen de tijd dat we startklaar staan is de kans verkeken. Jammer, want we weten al dat we morgen in de regen kunnen afdalen. Voldaan genieten we van een verdiende nachtrust in Duitslands hoogste slaapkamer, het Münchner Haus.

Startplaatsen, niet officieel:

Zugspitze (2.965 m): Direct naast het (Oostenrijkse) kabelbaanstation ligt een klifstartplateau, alleen bij zuivere westenwind! 's Avonds de beste startkansen. Landen in het vlakke Moos bij Ehrwald. Schneefenerkopf (2.875 m): Ongeveer 2,5 uur lopen van de Zugspitze, een perfecte riante startplek richting het zuidwesten. Veel vaker vliegbaar dan de Zugspitze zelf. Landen bij Ehrwald, de Ehrwalder Alm, of met een beetje thermische omstandigheden aan de oever van de Seebensee.

Etappe 2

Over de grens

Het slechtweerfront komt zoals voorspeld en ijzige regen spoelt onze laatste hoop op vliegen weg. We weten hoe mooi het is om van de Zugspitze te vliegen, in het voorjaar hebben we dit al eens mogen ervaren. Die gedachte houden we vast terwijl we – schuilend onder onze capuchon voor de natte sneeuwstorm – afdalen naar de Knorhütte, door naar het Gatterl, de grensovergang naar Oostenrijk, het

land van sappige groene vliegbare almen. Terwijl het front passeert klimmen we naar de Seebensee, een prachtig bergmeer op 1.675 meter hoogte. Nog iets hoger ligt de fraai gelegen Coburger hütte, waar we zullen overnachten.

Etappe 3

Omhoog naar het startplaatsparadijs

Puinhellingen... drie passen omhoog levert er netto hooguit twee op, maar ook zo komen we boven bij de Grünsteinscharte. Vanaf deze bergpas zien we in de verte het Inntal liggen, vlak voor ons een puinhelling steil omlaag. Van alle bergsportdisciplines word ik het minst enthousiast van puinhellingen afdalen – vooral als deze op de kaart staat aangeduid als Höllreise (hellenrit) – en mijn singleskin scherm moet nodig even ademen. De enkeldoeks AirDesign UFO is probleemloos te starten op het steile keienveld en bespaart me driehonderd hoogtemeters aan stoffige afdaling. Helaas is het te turbulent in de smalle vlak uitlopende vallei om het Inntal te bereiken. Omhoog dus weer, naar een hogere startplaats van waaruit we het Inntal kunnen

PanchoAmelia

AND
Air Sport Equipment Trading

-20% op Carrera+

En ook nog een hoge inruilprijs!

De Carrera+ is een hoog EN|B scherm. Bovenop de korting komt ook nog een hoge inruilprijs. Maak gratis testvluchten met het scherm. Deze super aanbieding is geldig tot 30-11-2015. Aanbieding voor de Nederlandse markt.

Winkel en Webshop

Winkel open op : Vrijdagavond en verder op afspraak
Adres: Weesperstraat 118 U
1112 AC Diemen - Amsterdam
Email: info@panchoamelia.nl

www.panchoamelia.nl

oversteken. De groene flanken van de Wankspitze zien eruit als een startplaatsparadijs! Het is een gok: Of we verspelen uren met de beklimming, of we besparen een dagetappe aan wandelafstand met een vlucht vanaf de Wankspitze. Auf geht's! Badend in het zweet met nog een paar druppels watervoorraad, komen we aan op de enorm grote groene zuidflank van de Wankspitze. De wind is niet ideaal, meteo noord afgewisseld met thermisch zuid, maar – op het juiste moment – best startbaar. Joran start eerst met zijn gloednieuwe hike & fly scherm Icaro Sitta. Ik volg met mijn UFO en gezamenlijk hangen we hoog boven het Inntal, de beroemde racevallei voor xc-piloten. De vlucht naar Silz voelt als een beloning voor hard maar mooi werk... als een toetje na een smakelijk hoofdgerecht. Direct na de landing in Silz plunderen we een supermarkt om ons vochttekort aan te vullen. Nog nagenietend van de fraaie vlucht beginnen we alweer aan de klim naar Ochsegarten voor een verdiende nachtrust.

Startplaatsen, niet officieel:

Grünsteinscharte (2.272 m): Technische puinhellingstartplaats, zuid georiënteerd. Venturi en turbulentie garanderen een interessante vlucht. Landen voor of na de dichtbegroeide valleibodem.
Wankspitze (2.209 m): Te bereiken over bergwandelpaden of een Klettersteigroute. Prachtige grashellingen op de zuidflank van de berg direct onder de top. Landen in het Inntal, of met thermische omstandigheden door naar het Ötztal.
Lacke (1.704): Uitzichtpunt op de route naar de Wankspitze, met klifstart vanaf een grashelling. Windzak aanwezig maar niet meer onderhouden. Met oostenwind een prachtige startplek! Met andere windrichtingen niet startbaar. Landing als vanaf de Wankspitze.

Etappe 4

Het oneindige Ötztal

Voor het eerst zitten we op een burgerlijk uur te ontbijten en nemen we daar ook de tijd voor. De startplek Hochötz ligt driehonderd hoogtemeters boven ons en is hooguit een uur lopen. Het Ötztal is een lange vallei en hoe verder we vliegen des te minder ver is het lopen naar Sölden. Wat een luxe, om op een officiële startplaats de tandems

voor ons te zien starten. Überhaupt is dit de eerste keer dat we andere piloten zien. De temperatuurgradiënt, die nauwelijks afkoeling laat zien tussen het dal en de drieduizend meter hoge toppen, belooft opnieuw geen Hammertag. We nemen genoeg met de enigszins dragende lucht langs de zonnebadende rotswanden en vliegen tot halverwege het Ötztal. Vanuit de lucht een prachtig dal. Om doorheen te lopen wat minder fraai, aangezien het dal grotendeels wordt afgegraven voor de cementindustrie en plaatsnamen als Asbach niet voor niets zijn gekozen. Mijn maatje Joran zou mij alleen vergezellen bij de eerste dagen van de tocht en kan geen beter moment kiezen om me alleen te laten. Twintig kilo bagage over vijftig kilometer in dertig graden Celsius voortslepen doet niet iedereen voor de lol, maar ik wel! Sölden is een gezellig bergdorp, in de zomer nog meer dan in de winter.

Startplaatsen, officieel:

Hochötz (2.025 m): Boven het kabelbaanstation, ter hoogte van de Bielefelder Hütte, eenvoudige startplaats bij zuidwestelijke tot noordwestelijke wind. Landen zover mogelijk richting Sölden.

Etappe 5

Op bezoek bij Ötzi

De laatste etappe op Oostenrijks grondgebied, van Sölden naar de Similaunhütte, is met dertig kilometer qua afstand serieus te noemen. Over deze afstand moeten 'slechts' vijftienhonderd hoogtemeters overwonnen worden, zodat het hellingpercentage nergens belachelijk steil wordt. Verleidelijk is het om de eerste helft van de afstand met een busje te doen, van Sölden naar het bergdorp Vent, achter in het Venter Tal. Voor puristen als ik, die genieten van afzien, is het gewoon een kwestie van vroeg opstaan en doorstappen. Bovendien is het Venter Tal met haar lieflijke dorpjes, watervallen, rivieren en uitzicht op de besneeuwde bergen een verademing. Er zijn genoeg mogelijkheden om deze etappe op te delen, door te overnachten in het kleine gezellige dorpie Vent of in de goed uitgeruste en druk bezochte Martin Busch Hütte. Ik kies ervoor om in de Martin Busch Hütte te overnachten, uit ervaring weet ik dat er een groot verschil zit in kwaliteit van

de nachtrust op vijftigvijftig honderd meter hoogte ten opzichte van drieduizend meter hoogte. Hoe geacclimatiseerd je zelf ook bent, die stevige bergwandelaar op het matras naast je is dat misschien niet en snurkt en draait de nacht door. Vanaf de Martin Busch Hütte is het nog een kleine 2,5 uur lopen naar de Similaunhütte op 3.017 meter. Het laatste stuk hiervan gaat over een spletenloze gletsjer, in de zomer meer blubber dan ijs. De top van de Similaun ligt nog vijfhonderd meter boven de hut en haar met ijs bedekte flanken glinsteren indrukwekkend en uitnodigend. Vlak bij de hut ligt de vindplaats van de in 1991 gevonden gletsjermummie Ötzi.

De mooiste startplaats ligt niet direct naast de hut, want de kabel van een materiaal kabelbaan hangt hier nogal dreigend overheen. Een paar minuten lopen hogerop, richting de Similaun, ligt een mooi besneeuwd plateau. Hoe mooi dit startplateau ook is, met de huidige rugwind kan ik het scherm in tegenovergestelde richting achterwaarts opzetten en zal het een uitdaging zijn om hier weg te komen. Als ik hier net uit een busje of kabelbaan was gestapt, had ik mijn scherm onder deze omstandigheden niet eens uitgepakt. Maar dit landschap moet bevrogen worden, de enorme afdaling te voet zie ik niet zitten... Startkoorts is onlosmakelijk verbonden met hike & fly! Als een golfbeweging houdt de rugwind elke twee minuten voor twintig seconden haar adem in. Dat is mijn startmoment, vol gas! Waanzinnig of geniaal, maar de actie wordt beloond met een onvergetelijk mooie vlucht.

Startplaatsen, niet officieel:

Niederjoch (3.017 m): Op vijf minuten lopen vanaf de Similaunhütte

From the Sierra Nevada mountains to the coastal soaring sites

hotel California

Quality paragliding holidays in the most southerly flying centre in Europe.

Great atmosphere, small and cosy hotel, good food and great bar. Excellent for non-flyers as well. Special group discounts

Info@hotelcaliforniaspain.com www.hotelcaliforniaspain.com

Stichting Para Adventure

Eerste Nederlandse Parapente Vereniging

Internet: www.parapente.nl E-mail: andre@parapente.nl

Amsterdamsestraatweg 400 - 3551 CW Utrecht
Telefoon (030) 243 42 64

via het pad naar de Similaun. Een vrij vlak plateau eindigend in een steil klif, maar met voldoende afbreekmogelijkheden. Ideaal bij wind uit zuidelijke richtingen. Landen kan aan de oever van het Vernagt stuwmeer, op een weiland bij Karthaus, of met thermische omstandigheden zelfs bij Naturns. Wie start vanaf de top van de Similaun heeft meer keus aan startrichtingen en haalt Naturns bij normale omstandigheden op glijvlucht.

Etappe 6

Boomgaarden en spinnewebben

“Buongorno”, groet ik de locals terwijl ik mijn scherm opvouw en mijn kleding aanpas aan de twintig graden hogere temperatuur in Karthaus. Mijn groet wordt beantwoord met “Grüß Gott” en ik realiseer me dat hier in Südtirol nog volop Duits wordt gesproken. Verder doet alles Italiaans aan, de kerkjes, de huizen, pizzeria’s. Het is amper tien uur in de ochtend maar de thermometer wijst al dertig graden aan als ik mijn tocht omhoog vervolg naar Katharinaberg. Hier pak ik de Naturner Höhenweg op, een geliefde wandelroute met prachtige panorama’s. Ten opzichte van de route door de vallei snij ik zo een bocht af en kom bovendien uit op een prachtige (officiële) startplek naast het kabelbaanstation op de Sonnenberg. Starten is hier eenvoudig, maar ik ben beperkt in mijn landingsmogelijkheden. Het brede dal is tot in de uiterste hoeken bebouwd met fruitbomen en diverse bekabeling hangt als een spinnenweb over de spaarzame veldjes en smalle weggetjes.

De lucht draagt slecht en meer dan een glijvlucht kan ik er niet uit persen. Bij Plaus vind ik een weggetje om te landen. Een beetje toevallig is dit een perfect uitgangspunt om het Vigiljoch (San Vigilio) te beklimmen, een vrij steile beklimming van ruim duizend hoogtemeters. Door deze beklimming bespaar ik de omweg door het dal via Merano en maak ik opnieuw kans op een fraaie vlucht. Na een lunch bestaande uit Italiaans ijs, genoten bij een berghut met prachtig uitzicht, hang ik te genieten onder mijn UFO met koers richting

Bolzano. Boven me bereidt de cumulus zich langzaam voor op het onweer dat over een paar uur gaat losbarsten. Voorlopig betekent dit dat ik met stijfwaarden van gemiddeld 3 m/s nog even door kan vliegen. De beperkte landingsmogelijkheden bestaan opnieuw uit achtertuintjes, smalle weggetjes en voetbalveldjes.

Startplaatsen, niet officieel:

Sonnenhang (1.600 m): Officiële eenvoudige startplaats naast het Sonnenberg kabelbaanstation. Startrichting zuidoost tot zuidwest. Landingsmogelijkheden beperkt.

Vigiljoch (1.436 m): Officiële startplaats met startrichtingen west, zuid en oost. Landen waar mogelijk, zover mogelijk richting Bolzano.

Vigiljoch (1.800 m): Een lange startbaan van gras tussen het bos nabij de top. Hoger dan de officiële startplaats maar alleen met zuidwind bruikbaar. Efficiënt maar spannend.

Etappe 7

Bloedheet bij de Kalterer See

Vanaf Bolzano is het nog zo’n honderd kilometer lopen, vliegen of fietsen naar het Gardameer. Voor fietsers is deze route langs de Adige rivier populair, en niet voor niets. Er is langs de oever een prachtig fietspad aangelegd met elke vijf kilometer tappunten voor drinkwater en terrasjes. Het is helemaal geen gek idee om in Merano of Bolzano

op de fiets te stappen naar het Gardameer. De firma Veloce biedt uitgebreide mogelijkheden om een fiets te huren (www.rentalbike-italy.com). Ik volg het vlakke tracé langs de Adige te voet, een beetje jaloers kijkend naar de voorbij rollende fietsers. Ik heb mijn zinnen gezet om een vlucht te maken bij de Kalterer See (Lago di Caldaro). Om bij de startplek Monte Lira (Lawinenspitz) te komen moet ik eerst de Mendola pas zien te bedwingen. Geen makkelijke opgave op het heetst van de dag met veertig graden... tenzij je het kabeltreintje gebruikt in plaats van drijfmat klimmend via de Felsensteig. De Mendola pas is enorm toeristisch, maar in ieder geval kan hier de (water) voorraad weer aangevuld worden en zijn er geschikte overnachtingsmogelijkheden. Op een uur lopen vanaf de pas ligt Monte Lira, een beetje verstopt maar fraai uitzichtpunt met een kleine startplaats. Het blijft wonderlijk, hoe ik met de slechts zestien vierkante meter grote enkeldoeks UFO al na drie passen los kom, zelfs bij nulwind zoals nu het geval is. De steilte van de startplaats helpt natuurlijk wel. Landen kan eigenlijk alleen op de officiële landingsplaats aan de zuidelijke oever van de Kalterer See. De rest van het dal is opnieuw volledig ingericht voor de teelt van appels en druiven, zover het oog reikt.

Startplaats, officieel:

Monte Lira/Lawinenspitz (1.617 m): Officiële kleine steile startplaats bij een picknickplaats, met zuidelijke wind vliegbaar. In de middag is – vooral zomers – de Ora vaak te sterk. De dag beginnen of eindigen met een vlucht boven de Kalterer See is geweldig.

Etappe 8

Magisch Molveno

Na de kleine omweg langs de vliegstek bij de Kalterer See volg ik de Adige verder stroomafwaarts over het populaire fietspad. Pas bij het karakteristieke kerkje in Zambana Vecchia, achter het bekende wijndorpje Mezzocorona gaat mijn route (belachelijk) steil bergopwaarts tegen de flanken van de Paganella. Het bos ruikt naar een Finse sauna en knispert van de hitte – het is moeilijk om voor te stellen dat hier ‘s winters wordt geskied. De Paganella is dankzij haar vrijstaande positie een prachtige uitzichtberg. Het Gardameer lijkt nu voor het grijpen. Op de Paganella ligt een ruime startplaats, maar midden op een zomerse dag waait gewoonlijk de Ora uit het zuiden en ligt deze noord georiënteerde start in lee. Als het niet lukt om ‘s morgens vroeg op de top te staan, kan je je de klim naar de top besparen en vanaf de bergpas bij Santel meteen doorlopen naar de startplaatsen bij Molveno, waar ‘s middags gesoord wordt op de Ora. Als de Paganella niet vliegbaar is, is de afdaling vanaf de top een flinke voetenbrander. Gelukkig is het dorp Molveno een heerlijk kuuroord om op adem te komen. De accommodaties in Pradel, bij het middenstation van de kabelbaan bieden de mooiste overnachtingsmogelijkheid. Het uitzicht op de scherpe rotspieken van de Brenta, roodgloeiend boven het schitterende bergmeer in de opkomende zon, is misschien wel de mooiste landschappelijke beleving van deze tocht. De vlucht vanaf de officiële startplaats – op een half uurtje lopen vanaf het middenstation – is in één woord magisch. Landen kan eigenlijk alleen op het grasveld langs de oever in Molveno. Bomen of water zijn de enige alternatieven.

Startplaatsen, officieel:

Cima Paganella (2.120 m): Officiële startplaatsen zijn er alleen richting het noorden en westen. Prima in de winter, maar in andere seizoenen gewoonlijk vanaf halverwege de ochtend niet meer startbaar vanwege de Ora. Landing in Molveno, op het grasveld aan de oever van het bergmeer.

Molveno hoge start (1.490 m): Een half uur lopen vanaf het middenstation of drie minuten van het topstation van de kabelbaan. Ruime grasvelden, perfecte startplaats voor windrichtingen tussen zuidwest tot zuidoost. Landing als hierboven aangegeven.

Molveno lage start (1.060 m): Ruime startplaats richting zuiden, een-

voudig te voet bereikbaar vanuit het dorp, voor soarvluchten op de Ora. Landing als hierboven aangegeven.

Etappe 9

De finale

Met tegenzin laat ik Molveno na een mooie ochtendvlucht achter me, wat een prachtige stek! De wandeling langs de oever van het meer is een mooi begin van een lange dagetappe. De bijna vijftig kilometer lange finale kan over twee dagen worden verdeeld, maar na ruim een week lopen heb ik de smaak te pakken en mijn zinnen gezet op een duik in het Gardameer. Door de route vanaf Molveno uit te zetten door het middeleeuws ogende bergdorpje Ranzo en door naar Sarche, kan zonder hoogtemeters te stijgen de Valle del Sarca worden bereikt. Door deze vallei loopt weer een fraai fietstracé tot aan Riva Garda. Vliegmogelijkheden voor paragliders zijn schaars, de weinige die er zijn liggen niet efficiënt op de route. Nog even komt het plan bij mij op om vanuit Arco de imposante Monte Brento te beklimmen, waar ik eerder dit jaar BASE jumps heb gemaakt. Het blijft bij een plan, de Ora waait zo stormachtig dat het op de startplaats op de Brento niet startbaar zal zijn. Op mijn route door het historische centrum van Arco kan ik onmogelijk weerstand bieden aan het Italiaans ijs, dat hier elke tien meter door een ijssalon wordt aangeboden. De ruimte tussen de ijssalons is opgevuld met buitensportwinkels, waar alles te verkrijgen is om de steile rotswanden rondom het dorp te lijf te gaan

met klimsetjes en klettersteigmateriaal. Arco gaat naadloos over in Riva Garda, de poort naar het Gardameer. Het blauwe water glinstert me tegemoet alsof er een schatkist wordt geopend. Ik ben er, bijna vijf kilo lichter dan tien dagen terug, een tintje bruiner en rijk aan ervaringen!

De afterparty in Malcesine

Voor het eerst na mijn vertrek vanuit Garmisch-Partenkirchen maak ik gebruik van gemotoriseerd vervoer: De draagvleugelboot brengt me naar het meest romantische plaatsje rondom het Gardameer, Malcesine, aan de voet van de Monte Baldo. Hier ontmoet ik mijn vriendin Tamara, om samen te vieren dat mijn Garmisch-to-Garda project achter de rug is. Eindelijk echte Italiaanse Pasta Pesto, heerlijk met de kabelbaan omhoog naar de startplaats en samen tandemvluchten maken... Ja, na zo’n tocht kan ik ook genieten van ontspannen vakantie vieren!

Startplaatsen, officieel:

Monte Baldo (1.648 m): Officiële startplaatsen zijn er op de Monte Baldo in alle richtingen, behalve zuidoost. De kabelbaan vanuit Malcesine brengt je comfortabel naar de startplekken. Landen op het grasveld aan de oever bij de camping, een kilometer ten noorden van Malcesine. Zwemvesten verplicht!